

Sklepi Sveta z dne 2. decembra 2011 o preprečevanju, zgodnjem odkrivanju in zdravljenju kroničnih boleznih dihal pri otrocih

(2011/C 361/05)

SVET EVROPSKE UNIJE

1. OPOZARJA, da se v skladu s členom 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in dejavnosti Unije zagotavlja visoka raven varovanja zdravja ljudi. Dejavnost Unije, ki dopolnjuje nacionalne politike, je usmerjena k izboljševanju javnega zdravja, preprečevanju telesnih in duševnih obolenj in boleznih ter odpravljanju vzrokov, ki ogrožajo zdravje ljudi;
2. OPOZARJA na sklepe Sveta z dne 7. decembra 2010 o inovativnih pristopih h kroničnim boleznim v sistemih javnega zdravstva in zdravstvenega varstva ⁽¹⁾;
3. SE SKLICUJE na sklepe Sveta z dne 2. junija 2004 o otroški astmi ⁽²⁾
4. PONOVRNO OPOZARJA na politično izjavo s srečanja generalne skupščine OZN na visoki ravni o preprečevanju in obvladovanju nenalezljivih boleznih, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 19. septembra 2011 ⁽³⁾,
5. OPOZARJA na Okvirno konvencijo Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) o nadzoru tobaka;
6. SE SKLICUJE na priporočilo Sveta 2009/C 296/02 z dne 30. novembra 2009 o okolju brez tobačnega dima ⁽⁴⁾;
7. POZDRAVLJA obstoječe mreže in zveze, kot sta Evropska mreža za alergije in astmo (*Global Allergy and Asthma European Network — GA²LEN*) in Svetovna zveza za boj proti boleznim dihal (*Global Alliance against Respiratory Diseases — GARD*), ki sta bili ustanovljeni v letih 2004 oziroma 2006 z namenom raziskovanja in zmanjševanja teh težav ter izboljšanja zgodnjega odkrivanja in ustreznega zdravljenja kroničnih boleznih dihal v EU;
8. POZDRAVLJA rezultate naslednjih konferenc:
 - vseevropskega procesa SZO o okolju in zdravju, ki je namenjen zagotavljanju varnejšega okolja za otroke, in pete ministrske konference o okolju in zdravju, ki je od 10. do 12. marca 2010 potekala v Parmii (Italija),
 - konference strokovnjakov o preprečevanju in nadzoru otroške astme in alergij v EU z vidika javnega zdravja: nujnost zapolnitve vrzeli 21. in 22. septembra 2011 mestu Ossa, nedaleč od Varšave (Poljska), na kateri so opozorili na nujnost izboljšanja preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja kroničnih boleznih dihal pri otrocih, in sicer z ukrepi zdravstvene politike na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU. Glede na navedeno bi bilo treba razviti sodelovanje med državami članicami in zadevnimi zainteresiranimi stranmi, kar zadeva izboljšanje in podpiranje mreže nacionalnih centrov;
9. POUДАРJA, da so kronične bolezni dihal najpogostejše nenalezljive bolezni pri otrocih;
10. OPOZARJA, da sta astma in alergijski rinitis najpogostejši kronični bolezni dihal pri otrocih ter da je astma najpogostejši vzrok za sprejeme otrok na oddelkih nujne zdravniške pomoči in v bolnicah;
11. POUДАРJA, da so bolezni dihal pri otrocih v Evropski uniji v zadnjih desetletjih vse bolj razširjene, vendar pa je spremljanje razširjenosti, resnosti, tipov boleznih ter sprememb v izpostavljenosti alergenom in iritantom na ravni EU nezadovoljivo;
12. OPOZARJA, da nezmožnost odkrivanja in zdravljenja kroničnih boleznih dihal pri otrocih povzroča obremenitev za gospodarstvo in družbo, ki se lahko omeji s preprečevanjem, zgodnjim odkrivanjem in zdravljenjem;
13. OPAŽA obstoj neenakosti pri dostopu do preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja kroničnih boleznih dihal pri otrocih med državami članicami EU, pa tudi znotraj njih;
14. POUДАРJA, da so največji dejavniki tveganja za razvoj kroničnih boleznih dihal kombinacija genske nagnjenosti in izpostavljenosti vdihnjem snovem in delcem v okolju, npr. tobačni dim v okolju, slaba kakovost zraka v prostoru ter onesnaženost zunanega zraka;
15. OPOZARJA, da razmere pred rojstvom otroka in v zgodnjem otroštvu vplivajo na zdravje v odraslosti, zato je pomembno zavarovati nosečnice in otroke pred negativnimi vplivi okoljskih dejavnikov, vključno z izpostavljenostjo tobačnemu dimu;

⁽¹⁾ UL C 74, 8.3.2011, str. 4.

⁽²⁾ 9507/04 (Press 163).

⁽³⁾ Združeni narodi, A/RES/66/2 (A/66/L.1).

⁽⁴⁾ UL C 296, 5.12.2009, str. 4.

16. SE ZAVEDA, da imata stalna zdravstvena vzgoja otrok, staršev in učiteljev ter usposabljanje zdravstvenih delavcev ključno vlogo pri preprečevanju in zdravljenju kroničnih bolezni dihal pri otrocih, saj pri posameznikih spodbujata ozaveščenost in pozitiven pristop do zdravja, zdravstvenim delavcem pa omogočata spremljanje kroničnih bolezni;
17. PRIZNAVA, da je pomemben del preprečevanja in zdravljenja kroničnih bolezni dihal pri otrocih samoupravljanje in sodelovanje otrok – ob upoštevanju njihove starosti in zrelosti – pri odločitvah na področju zdravstvenega varstva, ki jih zadevajo, pa tudi aktivna vključenost staršev in družine;
18. SE ZAVEDA, da preprečevanje, zgodnje odkrivanje in zdravljenje kroničnih bolezni dihal pozitivno vplivajo na razvoj otroka in kakovost življenja ter prispevajo k aktivnemu in zdravemu otroštvu, pa tudi zdravemu staranju. Zato je pomembno razviti nova orodja za izboljšanje preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja kroničnih bolezni dihal pri otrocih z uporabo pristopov „otrokom prijazno zdravstveno varstvo“ in „zdravje v vseh politikah“, zlasti v okviru politik na področju zdravstva, izobraževanja, okolja, raziskav, zaposlovanja in socialnih zadev;
19. POZIVA države članice, naj:
- ustrezno pozornost namenijo preprečevanju, zgodnjemu odkrivanju in zdravljenju kroničnih bolezni dihal pri otrocih v nacionalnih in/ali regionalnih in/ali lokalnih zdravstvenih programih,
 - povečajo javno ozaveščenost o kroničnih boleznih dihal pri otrocih in izboljšajo znanje in vzgojo otrok, družin ter učiteljev, pa tudi usposabljanje zdravstvenih delavcev glede njihove vloge pri preprečevanju, zgodnjem odkrivanju, zdravljenju in spremljanju kroničnih bolezni dihal pri otrocih,
 - nadaljujejo in po potrebi okrepijo programe preprečevanja in opuščanja kajenja za nosečnice in starše ter ukrepe za preprečevanje izpostavljenosti nosečnic in otrok tobačnemu dimu, zlasti doma in v zaprtih prostorih,
 - upoštevajo priporočilo Sveta o okolju brez tobačnega dima ⁽⁵⁾
20. POZIVA države članice in Komisijo, naj:
- okrepijo sodelovanje z zadevnimi zainteresiranimi stranmi, zlasti organizacijami bolnikov in zdravstvenih delavcev na vseh ravneh varstva, vključno s primarnim in sekundarnim preprečevanjem in zdravstvenim varstvom,
 - izmenjajo najboljše prakse glede preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja kroničnih bolezni dihal ter podatke o njihovi razširjenosti, pojavnosti in izidih,
 - okrepijo sodelovanje med nacionalnimi centri ter obstoječe mednarodne raziskovalne mreže na področju kroničnih bolezni dihal;
 - s spodbujanjem dobrih praks na mednarodni ravni okrepijo prizadevanja za zmanjšanje invalidnosti in prezgodnjega umiranja, povezanih z astmo,
 - podprejo nacionalne centre in obstoječe mednarodne raziskovalne mreže v prizadevanjih za opredelitev stroškovno učinkovitih postopkov z uporabo ocen zdravstvene tehnologije, da bi izboljšali standarde sistemov zdravstvenega varstva, kar zadeva kronične bolezni dihal,
 - razvijejo dejavnosti, usmerjene v boljše razumevanje vzrokov za povečano razširjenost kroničnih bolezni dihal pri otrocih,
 - se v tesnem sodelovanju z zadevnimi zainteresiranimi stranmi bolje informirajo in seznanijo z razlikami glede kroničnih bolezni dihal pri otrocih med regijami in po vsej Evropi,
 - zadevne zainteresirane strani bolje seznanijo in informirajo o učinkih onesnaženosti zraka in drugih okoljskih dejavnikov na kronične bolezni dihal ter o njihovih komorbidnostih,
 - nadaljujejo in krepijo programe in politike za izboljšanje kakovosti zraka v zaprtih prostorih in na prostem,
 - spodbujajo učinkovit nadzor tobaka na nacionalni in mednarodni ravni ter na ravni EU v skladu z zadevno zakonodajo EU ter Okvirno konvencijo SZO o nadzoru tobaka in njenimi smernicami ter preučijo možnosti krepitve tega nadzora,

⁽⁵⁾ Prim. opombo 4.

-
- izboljšajo kakovost okolja, v katerem živijo otroci, tako v zaprtih prostorih kot na prostem, in otroke spodbujajo, naj bodo telesno aktivni,
 - preučijo možnost uporabe orodij e-zdravja in inovativnih tehnologij za preprečevanje, zgodnje odkrivanje in zdravljenje kroničnih boleznih dihal,
 - spodbujajo in podpirajo raziskave o genskih in okoljskih dejavnikih kroničnih boleznih dihal, da bi prispevale k razvoju pristopov politike, temelječih na dokazih, ter uravnovesijo financiranje raziskav glede na razširjenost navedenih boleznih in obremenitev, ki jo predstavljajo,
 - za boljši vpliv politike na zdravje dihal spodbujajo večsektorski pristop, ki združuje področja socialnih zadev, okolja, raziskav, izobraževanja in zaposlovanja,
 - spodbujajo organizacije zdravstvenih delavcev in organizacije bolnikov, naj delujejo v smeri krepitev vloge bolnikov v procesu preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja kroničnih boleznih dihal;
- _____
21. POZIVA Evropsko komisijo, naj:
- kronične bolezni dihal še naprej vključuje v raziskave ter programe in dejavnosti, povezane z zdravjem,
 - države članice podpre pri:
 - razvoju in izvajanju učinkovitih politik preprečevanja kroničnih boleznih dihal pri otrocih, in sicer s podporo pri oblikovanju, oceni in izmenjavi dobrih praks,
 - izboljšanju mreženja med institucijami, zadolženimi za izvajanje nacionalnih in/ali regionalnih in/ali lokalnih programov ter za izmenjavo izkušenj in dobrih praks,
 - krepitevi sodelovanja nacionalnih centrov in obstoječih mednarodnih raziskovalnih mrež na področju kroničnih boleznih dihal.